

Risalelerde Ezan İlgili Yerler Nereler?

Ezan hakkında Risale-i Nurlarda geçen yerlerden bazılarını takdim edelim:

"C - Ruha hayat veren namazın o geniş hareketini ve âlem-i İslâma yayılmış olan o intibah-ı ruhanîyi muhataba ihtar edip göstermektir. Ve o güzel vaziyeti ve o muntazam haleti hayale götürüp tasvir etmekle sâmilerin namaza meylini ikaz edip artırmaktır."

"Evet, dağınık bir vaziyette bulunan efradı büyük bir sevinçle içtimaa sevk ettiren malûm âletin sesi gibi, âlem sahrasında dağılmış insanları cemaate dâvet eden ezan-ı Muhammedînin (a.s.m.) o tatlı sesiyle, ibadete ve cemaate bir meyil, bir şevk husule gelir."(1)

"Aziz, sıddık kardeşlerim,"

"Evvelâ: Hem sizin, hem bu memleketin, hem âlem-i İslâmın mühim bayramlarının mukaddemesi olan, bu memlekette şeâir-i İslâmiyenin yeniden parlamasının bir müjdecisi olan ezan-ı Muhammedînin (a.s.m.) kemâl-i ferahla on binler minarelerde okunmasını tebrik ediyoruz. Ve seksen küsur sene bir ibadet ömrünü kazandıran Ramazan-ı Şerifteki ibadet ve dualarınızın makbuliyetine âmin diyerek rahmet-i İlâhiyeden herbir gece-i Ramazan bir Leyle-i Kadir hükmünde sizlere sevap kazandırmasını niyaz ediyoruz. Bu Ramazan'da şiddetli zafiyet ve hastalığımdan tam çalışamadığıma sizlerden mânevî yardım rica ederim."(2)

"DÖRDÜNCÜ MESELE"

"Rivâyette var ki, 'Âhir zamanda Allah Allah diyecek kalmaz.' "

"Gaybı ancak Allah bilir." bunun bir tevili şu olmak gerektir ki: 'Allah, Allah, Allah' deyip zikreden tekkeler, zikirhâneler, medreseler kapanacak ve ezan ve kamet gibi şeâirde ismullah yerine başka isim konulacak demektir. Yoksa, umum insanlar küfr-ü mutlaka düşecekler demek değildir. Çünkü Allah'ı inkâr etmek,

kâinatı inkâr etmek kadar akıldan uzaktır. Umum değil, belki ekser insanlarda dahi vukuunu akıl kabul etmez. Kâfirler Allah'ı inkâr etmiyorlar, yalnız sıfâtında hatâ ediyorlar."

"Diğer bir tevili şudur ki: Kıyamet kopmasının dehşetini görmemek için, mü'minlerin ruhları bir parça evvel kabzedilir. Kıyamet kâfirlerin başlarında patlar."(3)

"İşte, kendim tecrübe ettiğim şu hâlet gösteriyor ki, ezan gibi ve namazın tesbihâtı gibi ve her vakit tekrar edilen Fâtiha ve Sûre-i İhlâs gibi hakaikleri başka lisanla ifade etmek çok zararlıdır. Çünkü, menba-ı daimî olan elfâz-ı İlâhiye ve Nebeviye kaybolduktan sonra, o daimî letâifin daimî hisseleri de kaybolur. Hem her harfin lâakal on sevabı zayi olması; ve huzur-u daimî bütün namazda herkes için devam etmediğinden, gaflet içinde, tercüme vasıtasıyla insanların tabirâtı ruha zulmet vermesi gibi zararlar olur."

"Evet, nasıl İmam-i Âzam demiş: '*Lâ ilâhe illâllah tevhide alem ve isimdir.*' Biz de deriz:

"Kelimât-ı tesbihiye ve zikriyenin, hususan ezanda ve namazda olanların ekseriyet-i mutlakası, alem ve isim hükmüne geçmişler. Alem gibi, mânâ-yı lügavîsinden ziyade, mânâ-yı örfî-i şer'îsine bakılır. Öyleyse değişmeleri şer'an mümkün değildir. Her mü'mine bilmesi lâzım olan mücmel mânâları, yani muhtasar bir meâlî ise, en âmi bir adam dahi çabuk öğrenir. Bütün ömrünü İslâmiyetle geçiren ve kafasını binler mâlâyâniyatla dolduran adamlar, bir iki haftada, hayat-ı ebediyesinin anahtarı olan şu kelimât-ı mübarekenin meâl-i icmâlîsini öğrenmemesine nasıl mazur olabilirler, nasıl Müslüman olurlar, nasıl "akıllı adam" denilirler? Ve öyle heriflerin tembelliklerinin hatırı için o nur menbalarının mahfazalarını bozmak kâr-ı akıl değildir."

"Hem Sübhânallah diyen, hangi milletten olursa olsun, Cenâb-ı Hakkı takdis ettiğini anlar. İşte bu kadar kâfi gelmez mi? Eğer mânâsına kendi lisanıyla müteveccih olsa, akıl noktasında bir defa taallüm eder. Halbuki günde yüz defa tekrar eder. O yüz defa, aklın hisse-i taallümünden başka, lâfızdan ve lâfza sirayet eden ve imtizaç eden meâl-i icmâlî, çok nurlara ve feyizlere medardır. Bahusus, tekellüm-ü İlâhî haysiyetiyle aldığı kudsiyet ve o kudsiyetten gelen feyizler ve nurlar çok ehemmiyetlidir."

"Elhasıl: Zaruriyât-ı diniye mahfazaları olan elfâz-ı kudsiye-i

İlâhiyenin yerine hiçbir şey ikame edilemez ve yerlerini tutamaz ve vazifelerini göremez. Ve muvakkat ifade etseler de, daimî, ulvî, kudsî ifade edemezler."(4)

Dipnotlar:

- (1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 3. Ayet Tefsiri.](#)
- (2) bk. [Emirdağ Lâhikası-II, \(15. Mektup\)](#)
- (3) bk. [Şualar, Beşinci Şua İkinci Makam.](#)
- (4) bk. [Mektubat, Yirmi Altıncı Mektup Dördüncü Mebhas.](#)